

kerk
in actie

Liturgisch bloemschikken Veertigdagentijd en Pasen 2020

40

DAGENTIJD

26 FEBRUARI - 11 APRIL 2020

Protestantse
Kerk

Sta op!

In de Veertigdagentijd staan we stil bij het leven van Jezus en leven we toe naar Pasen, het feest van zijn opstanding uit de dood. Jezus riep: 'Sta op!' tegen zieken en mensen die lijden onder onrecht. Hij riep zelfs doden tot leven. En Hij gaf zelf zijn leven voor ons als ultieme daad van liefde. Niet het duister, maar de liefde overwon. Jezus geeft ons nieuwe hoop. We mogen iedere dag weer opstaan uit alles wat ons neerdrukt.

Als kerk zijn we een wereldwijde gemeenschap die het goede nieuws van Gods liefde hoort en deelt. Als volgers van Jezus mogen wij ons niet neerleggen bij gebrokenheid en voor de gemakkelijke weg kiezen. Daarom staan we op en komen we samen in actie. We bieden hoop en doen recht aan vluchtelingen, aan kinderen in de knel en aan iedereen die vast zit in armoede of moeilijke omstandigheden.

Wij geloven in delen. Deel mee, kom in beweging.
Sta op!

De bloemschiksuggestie voor de Veertigdagentijd en Pasen is geïnspireerd door het thema van Kerk in Actie, en de bijbehorende liturgiegids. In de liturgiegids staan suggesties om in de vieringen in de Veertigdagentijd en in de Paasviering aan te sluiten bij het thema 'Sta op!'.

De teksten die in deze brochure staan komen uit de liturgiegids. De liturgiegids is te verkrijgen via kerkinactie.nl/40dagentijd/materialen.

Symbolische schikking

Om in beweging te komen is er voor de meesten van ons een doel nodig. Het hebben van een stip op de horizon helpt. Een stip die ons herinnert aan het 'waarom', zodat we in beweging komen. Deze stip op de horizon is als uitgangspunt gekozen voor het ontwerp. De stip in het ontwerp is echter geen ingevulde ruimte, maar een open ruimte. De ruimte rond de stip is ingevuld met een weefsel van takjes. De open stip en het weefsel symboliseren de mogelijkheden die er zijn om in beweging te komen, een ieder op zijn eigen manier.

Iedere zondag roepen we een ander beeld op om duidelijk te maken waarom u in beweging moet komen. Lees per zondag de beschrijving en zie welke toevoeging in of op de stip wordt geplaatst.

Vormen

- Het kader vormt als het ware een lijst. Door de lijst is de stip op de horizon te zien. De stip is een ronde open ruimte. Tussen de ronde opening en het kader vormen takjes een weefsel, waardoor de aandacht valt op de opening in het midden van de lijst.
- De ronde open stip kunt u ook beschouwen als de pupil van een oog. Als mensen zien, komen we in beweging (Paaszondag en de vierde zondag).

Teksten

- De teksten die ter inspiratie hebben gediend voor de bloemschiksuggestie komen uit het oecumenisch leesrooster van de Raad van Kerken. Per zondag is aangegeven welke lezingen gebruikt kunnen worden, de tekst is gekopieerd uit de liturgiegids van Kerk in Actie.
- De meditatieve tekst is een tekst die gebruikt kan worden om de meditatie te versterken, de symbolische schikking te duiden of om mee te geven bij de bloemengroet.

Ontwerpkeuzes

Bij het ontwerp van deze bloemschiksuggestie is rekening gehouden met een aantal ontwerpcriteria.

- De bloemschiksuggestie is bedoeld om te inspireren.
- Een krachtige beeldtaal, die deels vragen oproept bij de kijkers en ook aansluit bij de teksten.
- De bloemschiksuggestie bestaat uit elf schikkingen (ideeën voor zeven zondagen, Aswoensdag, Biddag, Witte Donderdag en Goede Vrijdag) die samen een serie vormen, passend bij de tijd van het kerkelijk jaar.

- Bij de keuze voor plantaardige materialen en niet-plantaardige materialen is rekening gehouden met de milieubelasting die de productie van het materiaal met zich meebrengt. Dat houdt in: materialen die van nature bloeien in het seizoen of een lage ecologische voetafdruk hebben.
- De foto's en werkbeschrijvingen laten zien hoe de schikking is gemaakt. De gekozen techniek en de gekozen hulpmaterialen belasten zo min mogelijk het milieu en dragen bij aan duurzaam leven en werken.
- De bloemschiksuggestie is, met eventuele instructie, eenvoudig te maken.
- De bloemschiksuggestie is een suggestie. Het basisidee kan eenvoudig aangepast worden aan de beschikbare mogelijkheden. De suggestie is op een eenvoudige manier groter of kleiner uit te voeren.

foto 1

foto 2

foto 3

Basisschikking

Basisschikking

De stip op de horizon wordt gemaakt door de stip in een lijst of kader te plaatsen. Voor de suggestie is een eigen gemaakt kader gebruikt. Twee opties voor een kader:

- Voor het arrangement op de foto is douglashout van 6,5x6,5 cm gebruikt. De buitenomtrek van het kader is 70x70 cm. Het kader staat zelfstandig door de twee draaibare dwarsbalkjes die bevestigd zijn aan de onderrand. (Zie foto 1, 2 en 3).
- Bestaande (schilderij)lijst: de lijst kan allerlei maten hebben. Het mooiste is een rechthoekige of vierkante lijst die rechtop geplaatst wordt. Zorg ervoor dat de lijst vrij kan staan. Bevestig bijvoorbeeld scharnieren aan de lijst, en maak daar latjes aan vast zodat de lijst iets schuin komt te staan. Het is ook mogelijk om een kader te maken in dezelfde maat als de lijst, waarop de lijst wordt bevestigd. Zorg ervoor dat de lijst stevig staat en niet kan omvallen.

Het kader is geverfd in een donkere kleur. Een donkere kleur geeft een duidelijke grens weer en versterkt de focus op de ronde opening.

Werkwijze voor het maken van het weefsel van takken in het kader:

- Verzamel flexibele takken die het weefsel vormen. Hier is een wilde pruim gebruikt. De takken zijn stevig en hebben een diameter tussen 3 en 5 mm.
- Sorteert de takken op lengte en dikte. Zijtakjes kunnen aan de hoofdtak blijven.
- Draai in de achterkant van het kader drie schroeven in de onderrand en drie schroeven in de bovenrand van het kader (20 cm - 35 cm - 50 cm). (Zie foto 4 en 5).

foto 4

foto 5

- Boor in de vier binnenzijden van het kader gaatjes. Kies de maat van de boor bij de dikte van de takken. Voor de schikking op de foto is houtboor 4 en 5 gebruikt. Leg de takken over het liggende kader om te bepalen waar de gaatjes moeten komen. De gaatjes zijn geboord op een lijn, ongeveer 2 cm van de voorkant van het kader. Voor deze voorbeeldschikking zijn in de onderrand drie gaatjes geboord, in de zijkanten twee gaatjes en in de bovenrand twee gaatjes. In de gaatjes worden de uitgezochte takken geklemd. Gedurende de Veertigdagentijd drogen de takken iets in. Om zeker te zijn van een stevige basis is het gaatje, voordat de tak erin geklemd wordt, gevuld met houtlijm (eventueel alternatief is universeel lijm).

Deze takken worden onderling verbonden met draad en verbonden met takjes die niet in het kader gestoken zijn, zodat er een fijn weefsel van takken in een willekeurig patroon ontstaat. Zorg ervoor dat het weefsel stevig en sterk is.

Leg de takken over het liggende kader.

Teken de plek af waar de tak vast komt te zitten aan het kader.

Maat boor passend bij dikte van de tak.

Gaatjes boren waar de takken in komen te zitten.

Gaatjes vullen met (hout)lijm.

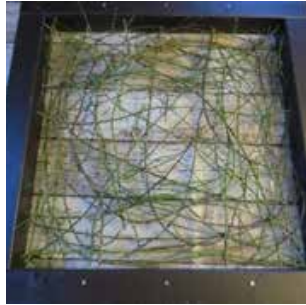
De basis van het weefsel is bevestigd in de vier zijden van het kader.

- Knip een cirkel uit met een diameter van 30 cm.
- Leg de cirkel iets boven het midden van het kader op het weefsel.
- Knip met de snoeischaar rond de cirkel de takjes door en haal de ronde vorm (weefsel van takjes) uit het kader.

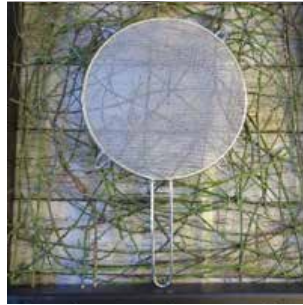
- Plaats het kader rechtop.
- De basisschikking is nu klaar.

1. Verbind de takken met draad.

2. Het weefsel is klaar.

3. Teken een cirkel van 30 cm af op de takken .

4. Knip de cirkel uit. Check de stevigheid rond de uitgeknipte rand. Maak evt. nog wat verbindingen.

5. Gebruikte materialen en gereedschappen voor het weefsel.

Hulpmaterialen

- douglashout, 300 cm, 65x65 mm
- houtlijm, schroeven
- touw of wikkeldraad
- cirkel van (ongeveer) 30 cm

Gereedschappen

Zaag, boormachine, snoeischaar, schaar.

Plantaardige materialen (maak een keuze)

- Dunne stevige takken zoals wilg, bamboe, kornoelje, Prunus, Malus, droge grasstengels.

Een alternatieve techniek om een weefsel te maken biedt het werken met kippengaas. Knip een stuk kippengaas af in de grootte van het kader. Bevestig het kippengaas aan de achterkant van het kader. Knip de cirkel uit het gaas. Weef grassen en takjes door het gaas.

Dit kader met weefsel en 'stip' vormt de basis die bij iedere zondag een ander accent krijgt. Om de basisschikking te maken is even tijd nodig, maar vervolgens kost het weinig tijd per viering om een ander accent aan te brengen.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie over de symboliek van materialen, vormen en kleuren? Of zoekt u informatie bij andere lezingen? Raadpleeg dan de website symbolischschikken.nl. Meer bloemschiksuggesties zijn te vinden in de brochure A jaar, geschreven door Tini Brugge en Anita Westhuis. Deze brochure is te bestellen bij docete.nl.

We zijn altijd benieuwd naar reacties, en foto's van de gemaakte schikkingen. Stuur het resultaat door naar info@protestantsekerk.nl? Een goede Veertigdagentijd toegewenst! *De ontwerpgroep*

Aswoensdag

26 februari 2020

Preeksuggestie bij Mattheüs 6: 1-6 en 16-21

Voor wie staat u op?

De Veertigdagentijd begint op Aswoensdag. Oorspronkelijk is deze dag bedoeld om boete te doen. In sommige kerken kunt u een askruisje op uw voorhoofd aan laten brengen. Dan bent u zichtbaar een volgeling van Jezus en maakt u de keuze u (opnieuw) op Gods Koninkrijk te richten.

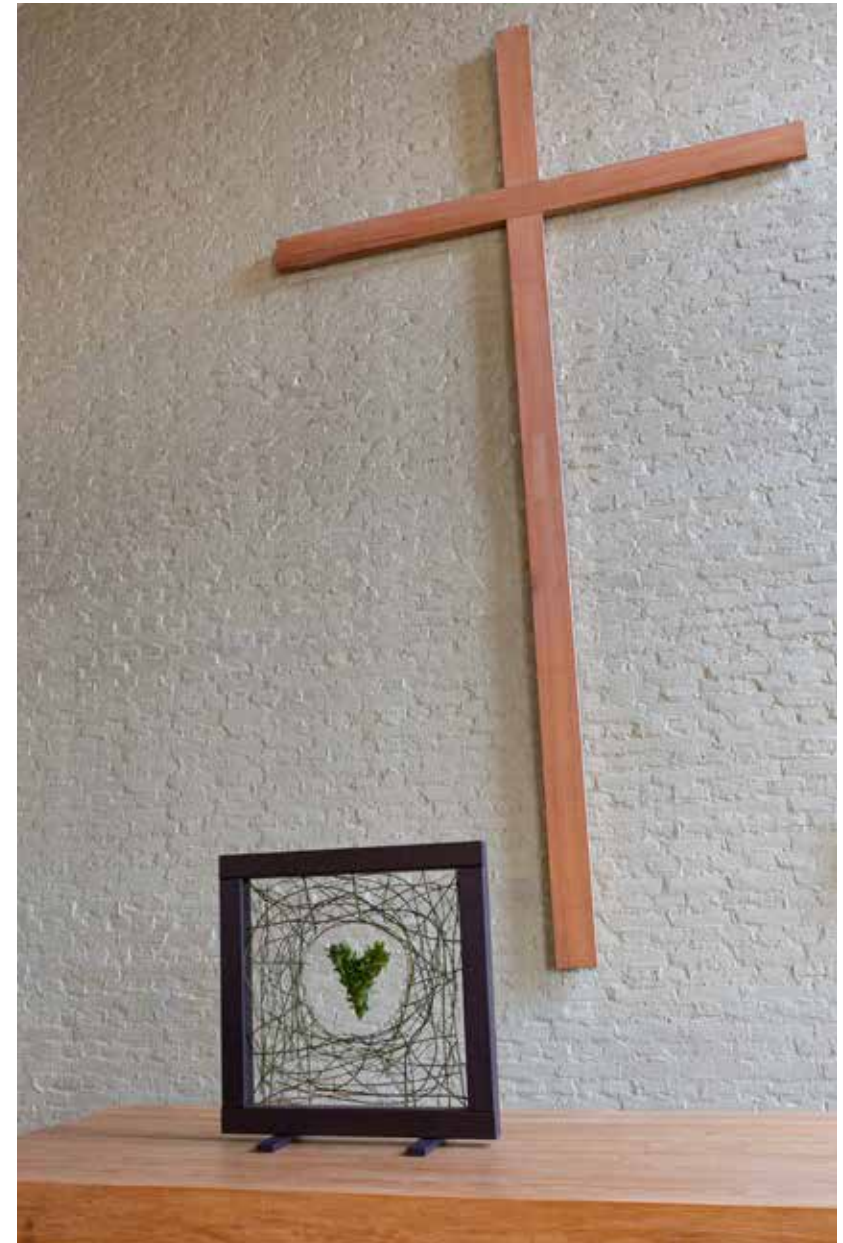
Om deze focus gaat het in de Bijbelgedeelten van vandaag. In Mattheüs houdt Jezus ons een scherpe spiegel voor: 'voor wie staat u op?'

Focus

Mattheüs 6 staat midden in de Bergrede. Een lange toespraak waarin Jezus doorvraagt en allerlei vrome gewoonten doorprikt. Dit alles met één doel: focus niet op wat u vindt wat u vanuit uw geloof allemaal moet doen, maar op Gods Koninkrijk en zijn gerechtigheid. Waarom en voor wie doet u dit alles? Om door mensen gezien en geprezen te worden (vs. 1)? Als u aalmoezen geeft, bidt en vast, doe het dan zonder op te vallen en met de juiste focus. Doe het 'in het verborgene'. Juist daar ziet en telt God wat u doet (vs. 4, 6 en 18).

Tekst uit het leesrooster

Mattheüs 6:1-6 en Mattheüs 6:16-21

Bij de schikking

Waar gaat uw hart naar uit?

Een hart gemaakt van palmtakjes (Buxus sempervirens) is in de stipe gehangen. De buxustakjes horen traditioneel gezien bij Aswoensdag. In de Rooms-Katholieke traditie is het gebruik dat de parochianen gedroogde takjes Buxus (die zij ontvingen op Palmzpasen een jaar eerder) meebrengen naar de bijeenkomst. Tijdens de dienst worden de takjes verbrand en krijgen alle aanwezigen een askruisje op hun voorhoofd getekend. Hier komt de naam Aswoensdag vandaan. Voor deze schikking is er gekozen om de buxus te binden in een hartvorm. De tekst vraagt: Voor wie staat u op? Of anders gezegd, waar gaat uw hart naar uit?

Hulpmaterialen

- wikkeldraad
- (nylon)draad

Gereedschappen

- snoeischaar
- schaar

Plantaardige materialen

- buxus

Werkwijze hart

- Knip de takken Buxus in stukjes van ongeveer 15 cm.
- Vorm van de takken een hart.
- Bind alles met wikkeldraad, gebruik eventueel rood wikkeldraad.
- Hang het hart in de stipe door 3 nylondraden te bevestigen vanaf de lijst.

Tekst voor de viering

In het verborgene van ons hart spelen zich veel zaken af. We voelen, hopen, geloven veel van binnen, niet alles hoeft naar buiten te komen. De Veertigdagentijd begint met een hart. Symbool voor de liefde. En oproep om je te laten raken, om vanuit je geloof stil te staan bij alle lijden in de wereld. Mededogen en liefde groeien hier het beste. En je hoeft er niet mee te koop te lopen, laat je niet voorstaan op goede daden, maar doe soms ook dingen van binnen, door een vriendelijk woord, aandacht, liefde...

1e zondag Veertigdagentijd

1 maart 2020

Tekst uit het leesrooster

Mattheüs 4:1-5

Zondag Invocabit

Vandaag is het de eerste zondag van de Veertigdagentijd, zondag Invocabit. Dat is Latijn voor 'Hij zal aanroepen'. Het komt uit Psalm 91, vers 15, waar staat: 'Roept hij mij aan, ik zal hem antwoorden'.

Preeksuggesties bij Mattheüs 4: 1-11 - Jezus in de woestijn

Jezus heeft net de Heilige Geest ontvangen en nu stuurt diezelfde Geest hem de woestijn in. Daar treft hij de duivel. Tot drie keer toe probeert de duivel hem te verleiden, maar zonder succes. Jezus wapent zich met teksten. In Gods Woord zit grote kracht, ook als je te maken krijgt met verleidingen.

Bij de schikking

Jezus voelt zich gedragen door woorden en beschermd door woorden. De kracht van woorden wordt ook gevonden in de stille woestijn. In het midden van de stip zweeft een tulp. De vorm van de tulp doet denken aan gevouwen (biddende) handen. De tulp wordt beschermd en gedragen op vleugels door 3 grote onbeschreven bladeren.

Hulpmaterialen

- zes bloemisterijdraden 0,9
- waterbuisje
- watervast tape
- twee takjes/stokjes in de kleur van het weefsel, om het waterbuisje in de stip te bevestigen

Gereedschappen

- snoeischaar

Plantaardige materialen

- een tulp in de paarse kleur
- drie Aspidistrabladeren om te vormen, en een blad om het buisje af te werken

Werkwijze

- Plak twee bloemisterijdraden per blad vast op de achterzijde van het blad, met watervast tape.
  - Vorm de bladeren in de gewenste vorm.
- Tape de drie bladeren en de twee takjes rond het glasbuisje.
  - Bedek het tape met een blad.
- Weef de twee stokjes tussen het weefsel en zet eventueel vast met een extra draadje.
  - Plaats de tulp in het met water gevulde buisje.
- Plaats het boeketje met de tulp in het midden van de stip. Doe dit door de stokjes tussen het weefsel te weven.

Tekst voor de viering

De woestijn, de plek waar Jezus was toen hij op de proef werd gesteld, is eenzaam. De kleurige bloem staat fier tegen de neutrale achtergrond. Leven is zoveel meer dan alleen doen wat je kunt zien, je leeft ook niet van brood alleen. Het verhaal over de 'Grote Afleider' in de woestijn kan voor ons een steun zijn, om ook op onze weg voort te gaan. Fier overeind staan, zoals de tulp, die met de onmiskenbare kleur heel opvallend is. Durf dat, laat je niet afleiden. Dien het léven.

2e zondag Veertigdagentijd

8 maart 2020

Tekst uit het leesrooster

Mattheüs 17:1-9

Zondag Reminiscere

Vandaag is het de tweede zondag van de Veertigdagentijd, zondag Reminiscere genoemd. Dit Latijnse woord betekent 'Gedenk'. Het komt uit Psalm 25, vers 6, waar staat: 'Gedenk uw barmhartigheid, Heer'.

Preeksuggestie bij Mattheüs 17: 1-9

Jezus op de berg

Onze levensreis gaat soms door woestijnen van moeilijkheden en verdriet. Zo is het ook met Jezus' reis naar Jeruzalem: er is kritiek en wantrouwen en hij voelt dat het nog erger zal worden. Maar dan is er een bijzonder moment op een berg: Jezus staat in stralend wit licht en Mozes en Elia voegen zich bij hem. Op hun woestijntochten hebben zij ook bijzondere ervaringen gehad op een berg: Mozes op de Sinaï, Elia op de Horeb. Zij hebben daar iets van God ervaren en kracht gekregen. Maar zij kregen daar ook een opdracht zodat zij op weg moesten.

Jezus en zijn leerlingen ervaren op de berg iets van God. Petrus wil dat het zo blijft: hij wil tenten opzetten om op de berg, in dat stralende licht, te blijven. Maar het is de bedoeling dat Gods tent bij de mensen wordt opgezet, dat Gods licht en Gods liefde komen in de donkere dalen van de wereld. Jezus zegt: 'Sta op', en hij neemt hen mee, de berg af, om te werken aan hun opdracht.

Hoe fijn het ook is in het stralende licht en in onze geloofsgemeenschap: wij moeten aan het werk en onze opdracht ligt buiten de veilige muren van de kerk. Maar het stralende licht mogen wij meenemen als bemoediging en inspiratie.

Bij de schikking

Rond de stip zijn grassen als stralen tussen het weefsel geplaatst. Samen vormen de stralen een stralenkrans rond een nog niet bloeiende hyacintebol met een groen groeipunt. Het licht is er al, maar voor een groot deel nog niet zichtbaar.

Hulpmaterialen

- takje om bol op te pikken

Gereedschappen

- snoeischaar
- draadschaar

Plantaardige materialen

- uitgebloeid gras zoals pampasgras (*Cortaderia selloana*) of Miscanthus
- een hyacintebol met groeipunt

Werkwijze

- Knip de graspluimen in korte stukjes.
- Weef de pluimen in het weefsel. De onderkant van de stukjes graspluim wijst naar het midden van de stip. Zo ontstaat er een stralenkrans.
- Duw onder in de hyacintebol een takje.
- Weef dit takje tussen het weefsel.

Tekst voor de viering

Een stem uit de hemel -het lijkt wel een tweede doop- die het stralende licht ondersteunt. Onmiskenbaar teken voor een bijzonder iemand - Petrus, Jakobus en Johannes waren er getuige van. Het geheim van dit bijzondere licht mag pas later openbaar worden. In de stralende krans van deze schikking kan het geheim -de bloem in de knop- als schoonheid die we nu verwachten en die zich later zal openbaren al zien. We wachten in spanning op de bloei die gaat komen.

Biddag

11 maart 2020

Preeksuggestie bij Mattheüs 6: 19-23

Schatten verzamelen in de hemel

'Hamsteren!' zegt de reclame van een grote supermarktketen. Een voorraadje aanleggen voor mindere tijden lijkt verstandig, maar Jezus geeft een heel ander advies: 'Verzamel geen schatten op aarde, verzamel je schatten in de hemel'. Verzamelen biedt slechts schijnzekerheid. Het is 'of-of', terwijl wij vaak denken 'en-en'.

Op God vertrouwen in plaats van op bezit geeft ruimte. Het hangt gelukkig niet alleen van mij en mijn activiteiten af. God zorgt. Zie ik daar niet dagelijks vele tekenen van? Het betekent ook verantwoordelijkheid nemen voor hoe ik mijn geld en energie besteed.

Schikking

De bollen zijn gevuld met voedsel voor de planten die nog komen gaan. Dit beeld bevestigt de gedachte van 'iets achter de hand hebben voor mindere tijden'. De bollen in de stip symboliseren de wens voor groei en welvaart waarbij de wortels staan voor de stabiliteit en steun die 'het wortelen' in de aarde biedt.

Tekst uit het leesrooster

Mattheüs 6:19-23

Hulpmaterialen

- takjes om bollen op te plaatsen

Gereedschappen

- draadschaar

Plantaardige materialen

- een Narcisplant, grond uitgespoeld

Werkwijze

Duw onder in de bol een takje. Weef dit takje tussen het weefsel.

Tekst voor de viering

Van licht kunnen we geen voorraadje aanleggen, in de zomer kunnen we niet sparen voor de winter. Licht is er wanneer de zon opkomt of als we licht aandoen. Het oog is de lamp van ons lichaam. We worden uitgenodigd goed te kijken, waar te nemen, naar wie (of wat) we ontmoeten op onze weg in het leven. Het licht in ons mag schijnen. De bloemschikking van vandaag met narcisbollen met wortels maar zonder aarde, nodigt ons uit af te schudden wat we niet nodig hebben. En duisternis te doen verdwijnen door het licht te brengen.

3e zondag Veertigdagentijd

15 maart 2020

Tekst uit het leesrooster

Johannes 4:5-26

Zondag Oculi

Vandaag is het de derde zondag in de Veertigdagentijd, zondag Oculi genoemd. Oculi is Latijn voor 'ogen'. In Psalm 25, vers 10, staat: 'Mijn ogen zijn bestendig op de Heer gericht'.

Preeksuggestie bij Johannes 4: 5 - 26

Jezus spreekt met Samaritaanse vrouw bij de bron

De Samaritaanse was Jezus liever niet tegengekomen. Ze komt op het heetst van de dag naar de put. In de hoop niemand te treffen. Ze heeft iets te verbergen. Jezus raakt die zere plek juist aan. Hij vraagt haar naar haar man. Zij wil liever over theologie en tradities praten. 'Waar moet je eigenlijk bidden?' Jezus zegt daar wel iets over, maar stoot door naar het pijnpunt in het leven van de vrouw. Naar waar ze zich voor schaamt. Ze heeft vijf mannen gehad en de zesde is haar man niet. Daar moet het over gaan. Wat maakt dat je aan het levende water, het echte leven, niet toekomt. Daar hunkert de vrouw juist naar. Ze smakt naar het volle, echte leven. Hoe krijgt ze daar deel aan? 'Ik ben het levende water', zegt Jezus. 'Ik ben het, die met u spreekt'.

Bij de schikking

In de schikking staat het levende water centraal. Water waardoor wij als mensen kleur en geur mogen geven aan ons leven. In wit komen immers alle kleuren samen! De geur van jasmijn geeft ons zin in het leven, om in beweging te komen.

Hulpmaterialen

Glazen hangbol of glazen vaasje (met of zonder hangoogje), (nylon)draad, wikkeldraad

Gereedschappen

Schaar, snoeischaar

Plantaardige materialen

- een plant Kamerjasmijn (alternatief winterjasmijn)

Werkwijze

- Hang de glazen bol met de opening naar boven aan het kader. Om de glazen bol op te hangen is er een netje gehaakt zodat de bol opgehangen kan worden.
  - Knip de ranken uit de plant, knip het meeste blad weg.
- Weef de ranken rond de glazen bol. Zet eventueel een weerbarstig rankje vast.
  - Doe water in de bol.
- Let op! de ranken staan in het water.

Tekst voor de viering

“Kijk, kijk dan toch!” een twistgesprek bij de bron. Een vrouw -buitenstaander in Israëliische ogen- wordt door Jezus aangesproken. Zij gaat vervolgens een kritisch gesprek aan met deze rabbi. Zijn woorden raken haar kern, haar diepe verlangen naar waarachtigheid.

De geurige jasmijn met een wolk bloemen lijkt het levengevende water te verhullen.

Het een kan niet zonder het ander. De vrouw herinnert Jezus eraan dat iedereen op deze wereld geroepen wordt in waarheid te willen leven. En Jezus onthult zijn missie voor een ogenschijnlijke buitenstaander. Wie put uit de Bron zal kracht ontvangen. De bloemen waaieren immers uit naar alle kanten, zo te leven kan een doel zijn voor iedereen.

4e zondag Veertigdagentijd

22 maart 2020

Tekst uit het leesrooster

Johannes 9:1-13 en Johannes 9:26-39

Zondag Laetare

Laetare is Latijn voor 'verheugen' en is voor deze zondag ontleend aan Jesaja 66:10 waar staat: 'Verheug u, o Jeruzalem'.

Preeksuggesties bij Johannes 9 : 1 - 13 en 26 - 39

Oog voor de mensen om je heen

Jezus roept zijn leerlingen op om in navolging van Hem te laten zien wat dat betekent. Als van God gezonden mensen licht brengen in een duistere wereld. Jezus ziet de blindgeboren man en zendt hem naar Siloam. Daar ziet hij voor het eerst licht. Ziekte en handicaps beperken de mens om zelfstandig invulling te geven aan het leven. Zien wij wat dat voor hen betekent en hoe wij kunnen bijdragen aan verlichting? Of zijn wij blind voor de nood van de ander en lopen we hen voorbij? Een weekje vakantie doet iemand opleven. Maar dat geldt ook voor een bezoekje, spelletje of uitstapje.

Jezus was bereid zijn handen vuil te maken! Maar zat de kracht van het wonder in dat papje van spuug en aarde? Of gebeurde het wonder toen de blindgeborene opstond en gehoor gaf aan Jezus' woord: Ga en was jezelf! Hoe dan ook - in hem werd het werk van God openbaar en konden mensen zien dat het onvoorstelbare aan hem was geschied.

Onder de farizeeën gaf dat verdeeldheid: kan deze Jezus van God komen als hij de sabbatsrust niet respecteert? Hun irritatie neemt nog toe als de genezen man hen de spiegel voor houdt. Ze jagen hem weg, maar dan wordt hij opnieuw gezien door Jezus. Meer nog dan de genezing van zijn blindheid wordt hem nu geschonken: het ware zicht op Jezus, de Mensenzoon - het licht voor de wereld!

Bij de schikking

De vierde zondag is feestelijker dan de drie voorafgaande zondagen. De teksten blikken al vooruit naar Pasen. Deze zondag staat 'het zien' centraal. De stip op de horizon is een oog geworden, een pupil waardoor alles zichtbaar wordt. Het weefsel van takken wordt bloeiend. De bloesems verkondigen de komende lente.

Hulpmaterialen

- 15-20 glazen buisjes
- wikkeldraad

Gereedschappen

- snoeischaar

Plantaardige materialen

- bloesemtakken (op de foto is roze Viburnum en Chaenomeles (sierkwee) gebruikt)

Werkwijze

- Bevestig waterbuisjes aan de achterkant van het weefsel met wikkeldraad.
- Doe water in het buisje. Steek de bloesems door het weefsel in het buisje, en bevestig het takje nogmaals aan de bovenkant.
- Rond de stip zijn er meer bloemen, naar de randen toe minder.

Tekst voor de viering

Zie dan toch met wie je te maken hebt. De blindgeboren man komt door de genezing die Jezus hem kan bieden, eindelijk tot zijn recht: leven als volwaardig mens. Wie ziet kan kijken, maar tegelijkertijd toch niet zien waar het in zijn of haar leven naar toe gaat. Die kan gaan dwalen zonder doel.

De genezing geeft de man broodnodige ruimte om te leven, de bloesem zit om het lege midden. De kleur van de bloemen geeft de kleur aan zijn leven terug. De man kan nu zelf aan de gang om de leegte in het midden te gaan vullen met betekenis.

5e zondag Veertigdagentijd

29 maart 2020

Tekst uit het leesrooster

Johannes 11:1-4 en Johannes 11:17-44

Zondag Judica

Het Latijnse woord 'Judica' betekent 'Oordeel, spreek recht'. In Psalm 43:1 staat: 'Doe mij recht, o God'.

Preeksuggestie bij Johannes 11:1-4 + 17-44

Lazarus staat op uit de dood

Het Johannesevangelie is raadselachtig en tegelijkertijd helder in zijn boodschap. Het doel is geen historisch verslag maar een levengevende boodschap, en dat leven vinden we bij Jezus. Verschillende wondertekenen passeren de revue en de opwekking van Lazarus is het zevende teken in de rij.

Wanneer Jezus bij Marta en Maria komt lijkt Johannes de rolverdeling tussen deze beide vrouwen om te draaien (vgl. Lucas 10:38-42). Het is Marta die Jezus opzoekt en een geloofsbelijdenis uitspreekt. Maria is degene die geroepen moet worden en begint met een verwijt. 'Als u hier was geweest dan...'.

De verschillende reacties van de vrouwen en de mensen om hen heen zijn herkenbaar wanneer we denken aan onze eigen rouwervaringen. Het gevoel dat God ver weg is, afwezig. De hoop wellicht dat hij wél iets kan betekenen. Het onbegrip dat we ook bij de joden zien: als hij de ogen van een blinde kan genezen, kan hij toch ook voorkomen dat iemand overlijdt? Maar ook die andere kant waarmee Johannes ons hoop en goede moed wil geven: Jezus lijkt misschien ver en onverschillig, maar hij is er (al is het op zijn tijd en niet de onze). Jezus is er in het verdriet en huilt mee. Jezus is de opstanding en het leven.

Bij de schikking

Gedragen worden door anderen is het thema van deze schikking. Hoop hebben en houden op een betere toekomst. Met liefde naast elkaar staan. Daar gaan de bovenstaande teksten over. In de stip plaatsen we een rode roos (liefde, betrokkenheid, leven) die als het ware het warrige en onduidelijke leven ontstijgt. Gedragen door de onderlinge verbondenheid (klimop).

Hulpmaterialen

- glazen buisje
- watervast tape
- wikkeldraad

Gereedschappen

- snoeischaar
- schaar

Plantaardige materialen

- een rode roos (Red Naomi)
- grassen zoals Miscanthus
- twee grote bladeren van de klimop

Werkwijze

- Plaats de roos, de grassen en het blad in het glasbuisje.
- Hang het buisje op.

Tekst voor de viering

Opstaan om opnieuw te leven, voor Lazarus is dit mogelijk. Jezus aanschouwt de reacties van Marta en Maria en de mensen die hen helpen klagen. Het beroert hem diep van binnen en vanuit die bewogenheid is zijn reactie heftig. De dood van Lazarus is ontijdig, de geliefde broer van Marta en Maria keert weer in het leven.

In het centrum zien we hier de totale overgave en de totale liefde. Dood en leven, een zuchtje is het verschil. De onvoorwaardelijke liefde van de zussen en hun broer -we zien de rode roos gesteund door de klimop, symbool van trouw en de roze wolk van graszaden- is voor Jezus een reden om Lazarus het leven terug te geven. Liefde is sterker dan de dood.

6e zondag Veertigdagentijd

5 april 2020

Tekst uit het leesrooster

Mattheüs 26:1-27, Mattheüs 26:66

Palmzondag

Vandaag is het Palmzondag (Palmarum). De kerk gedenkt de intocht van Jezus in Jeruzalem.

Preeksuggestie bij Mattheüs 26: 1-27, 66

Jezus met kostbare olie gezalfd

De vrouw met de zalfolie staat in het midden. Wat zij doet is ingeklemd tussen het beraad in het paleis van Kajafas en het verraad van Judas. Dat zijn felle contrasten. Zo springt haar daad eruit. Wat zij doet en vooral wat Jezus erover zegt, is het centrum van dit Bijbelgedeelte.

Er komt een vrouw naar Jezus toe met een albasten flesje met zeer kostbare olie bij zich en goot die uit over Zijn hoofd. De discipelen reageren geschokt. 'Wat een verspilling'. Dit kan wel een jaarsalaris kosten. Jezus verdedigt de vrouw. Hij laat de vrouw opstaan en eert haar. Hij zet de zaak op scherp door Zichzelf naast de armen te zetten. Hij aan de ene kant, de armen tegenover Hem. Jezus zegt: Nu komt het Mij toe. Dat heeft te maken met het bijzondere moment. Armen zijn er altijd, Jezus nog maar enkele dagen. Op dit unieke moment moeten de armen plaatsmaken voor Hem. Jezus geeft een onverhoedse betekenis aan de zalving. Wordt Hij gezalfd zoals David tot koning of Aäron tot hogepriester? Nee, Jezus verbindt deze zalving met Zijn dood. Zalven wordt balsemen. Dat heeft de vrouw zo niet bedoeld. Zij zalfde alleen zijn hoofd. Maar Jezus breidt het uit. Hij zegt dat ze Zijn lichaam heeft gezalfd.

Bij de schikking

In de lezingen op Palmпасen staat de zalving centraal. Als symbolen gebruiken we allerlei verse kruiden die gebruikt kunnen worden bij een zalving. Een doek rond de beker verwijst naar de balseming.

Hulpmaterialen

- plastic bekertje
- doek om te wikkelen

Gereedschappen

- snoeischaar
- schaar

Plantaardige materialen

- boeketje kruiden zoals hysop, mirre, rozemarijn.

Werkwijze

- Maak drie gaatjes in de bovenrand van het bekertje met een, in vuur verwarmd, ijzerdraad.
- Rijg door elk gaatje een stukje touw en leg een knoop.
- Omwikkel het bekertje met een doek.
- Zet het vast met naald en draad.
- Hang het bekertje in het midden van de stip door de touwtjes aan het kader te bevestigen.
- Doe water in het bekertje en vul met kruiden.

Tekst voor de viering

Zalving: een gebruik dat wij in onze protestantse traditie niet zo goed kennen. Maar het is heel bijbels, profeten en koningen worden gezalfd als hun taak een aanvang neemt. En wie gestorven is wordt ook gezalfd. De vrouw brengt dit in het teken van het zalven van Jezus' voeten samen. De schikking met de kruiden symboliseert dat voor ons. Op Palmzondag wijst de zalving al vooruit naar Jezus' dood. De groene takjes lijken wel een beetje op de palmtakken.

Witte Donderdag

9 april 2020

Tekst uit het leesrooster

Johannes 13:1-30

Preeksuggestie bij Johannes 13:1-30

Ik heb een voorbeeld gegeven; wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.
- Johannes 13:15

Voetwassing

Jezus is in Jeruzalem voor het Pesach feest. De leerlingen gaan met elkaar eten, en Jezus wast dan de voeten van zijn leerlingen. Het wassen van de voeten van gasten liet zien hoe gastvrij iemand was. Door de stoffige wegen en de blote voeten in sandalen, was dit ook noodzakelijk. Het wassen van voeten, was een taak die normaal door slaven uitgevoerd werd.

Jezus wil dat de leerlingen Hem navolgen. Het gaat erom dat iemand de minste wil zijn, en een ander wil dienen (zie ook Marcus 9:35). Dit is voor veel mensen niet een heel gemakkelijke houding, maar Jezus wil hierin een voorbeeld zijn.

Tekst voor de viering

Wit staat voor licht, reinheid, onschuld en wijst op de dood.

Op Witte Donderdag werden in de oude kerk over veel versieringen doeken gehangen, als teken van rouw.

Viooltjes zijn eenvoudige bloemen, ze zijn een teken van trouw, nederigheid. De kleur wit geeft juist ook iets weer van het licht, dat ons omgeeft, waardoor wij kunnen leven. Ze worden ook wel gezien als symbool voor Maria, de moeder van Jezus.

De opgerolde doek verwijst natuurlijk naar de doek waarmee Jezus de voeten van zijn leerlingen afdroogde.

Bij de schikking

In deze lezing staat het dienen centraal. Jezus kiest er voor om de ander te dienen. Dit doet hij door een nederige taak uit te voeren: het wassen van de voeten. Als symbool hiervoor gebruiken we viooltjes, een teer en een klein bloemetje met een grootse uitstraling, en een droogdoek.

Hulpmaterialen

- plastic bekertje (zoals bij Palmpasen is gebruikt)
- droogdoek

Gereedschappen

- schaar

Plantaardige materialen

- viooltjes

Werkwijze

- Zie zondag 5 april
- Rol de doek op en leg deze op de rand van de stip.

Goede Vrijdag

10 april 2020

Tekst uit het leesrooster

Johannes 18:1-19:42

Preeksuggestie bij Johannes 18:1-19:42

*Nadat Jezus ervan gedronken had zei hij: 'Het is volbracht.' Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.
- Johannes 19:30*

Jezus is naar Golgotha gebracht en daar gekruisigd. Deze Romeinse straf was bijzonder zwaar en mensonteerend. Misschien vertellen de evangelisten daarom maar heel weinig over de kruisiging zelf. Wel vertellen ze hoe er met de dood van Jezus twee teksten uit de Schrift in vervulling gingen. De eerste is dat mensen dubbelen over zijn kleren (Psalm 22:19). De tweede is de vraag om iets te drinken (Psalm 69:22).

Als Jezus dan sterft, zegt hij: "Het is volbracht." Hij heeft gedaan wat er moest gebeuren. Als u het evangelie volgens Marcus leest (Marcus 15:34-37), sprak Jezus deze woorden uit met een groot gevoel van eenzaamheid. Johannes zegt hier niets over. Wel vertelt Johannes hoe Jezus vlak voordat Hij sterft zijn moeder en een leerling elkaar met nieuwe ogen laat zien, alsof Hij hen op het hart drukt goed voor elkaar te zorgen.

Tekst voor de viering

We zien de verbeelding van de straf die de Romeinen gaven aan misdadigers.

Het was de wreedste en meest vernederende straf die men kon bedenken.

De lange lezing van het Johannesevangelie laat een opeenvolging van gebeurtenissen horen, die wij vaak goed kennen. De diepe droefenis over de kruisiging wordt uitgebeeld in dit eenvoudige beeld. Hoe de vredevorst ter dood werd gebracht.

Als alles gezegd lijkt, past alleen de eenvoud van die drie kruisen.

Bij de schikking

Door de stip zijn drie rode kruizen zichtbaar, een verwijzing naar Golgotha. Op de tafel voor de schikking zijn wat dobbelstenen gegooid. Deze stenen herinneren aan het dobbelen op Golgotha.

Hulpmaterialen

- takjes/stokjes in de kleur van het weefsel om een kruis te bevestigen
- dobbelstenen, wikkeldraad, ophanghaak

Gereedschappen

- snoeischaar

Plantaardige materialen

- rode Kornoelje takken

Werkwijze

- Maak drie kruizen met de volgende afmetingen: een kruis van 45 cm lang en 30 cm breed, en twee kruizen van 35 cm lang en 20 cm breed.
- Maak bundels van drie tot vijf takken (afhankelijk van de dikte van de tak) en wikkel met wikkeldraad. Maak van de bundels een Latijns kruis.
- Bevestig bovenaan het kruis een lus in het kruis.
- Hang met een touw het kruis aan het kader.
- Het grote kruis in het midden, de twee kleinere kruizen aan de zijkant.
- Plaats de dobbelstenen voor de schikking.

Zaterdag 11 april, Stille Zaterdag

Voor Stille Zaterdag is de bloemschikingsuggestie niet uitgewerkt. Vaak wordt op deze zaterdag de schikking voor Pasen klaargemaakt. Wilt u wel een aparte schikking voor Stille Zaterdag maken?

- Gebruik de schikking van Goede Vrijdag en plaats al wat bloeiende takken rond de stip.
- Gebruik de schikking voor Pasen. Bedek de schikking met een kleed. Gedurende de viering op Stille Zaterdag kan het kleed, als een liturgische handeling, worden verwijderd.

Pasen

12 april 2020

Tekst uit het leesrooster

Johannes 20:1-18

Preeksuggestie bij Johannes 20:1-18

Opstanding van Jezus

De eerste berichten over de opstanding zijn vol verwarring. Bij veel mensen leeft wel verlangen naar een leven na de dood. De hoop dat hun geliefden niet verloren zijn in het eindeloze niets. In Israël leefden er gemengde gedachten over de dood. De dood als einde, 'de doden loven u niet, zij die in het graf zijn afgedaald verlaten zich niet op uw trouw', bidt Hizkia in Jesaja 38. De opstanding als mogelijkheid: de Farizeeën geloven erin, de Sadduceeën ontkennen het. En dan is er opeens het bericht over een leeg graf, de ontmoeting in de tuin. Jezus leeft, zichtbaar, tastbaar, herkenbaar. Hij is aanwezig, lijfelijk, met een verheerlijkt lichaam in een verheerlijkt bestaan, doorademd met Gods glorie en met herkenbare littekens. Zo breekt hij door in ons gesloten wereldbeeld. De schok is groot, maar de daaropvolgende vreugde niet te stuiten.

Tekst voor de viering

We zijn getuige van het lege graf, Jezus is opgestaan. De dood heeft niet het laatste woord. De leerlingen staan rondom de lege tombe, zij zijn de twaalf witte bloemen. Wit als teken van een nieuw begin. De bloesemtakken drukken de -nog een beetje ingehouden- vreugde van dat nieuwe begin uit. Hier groeit ruimte voor een nieuw begin, nieuw leven. Nadat de leerlingen totaal geschokt waren over de afloop van het Paasmaal, de droefheid over de dood van hun geliefde leraar Jezus, is er nu de grote verrassing van de nieuwe ruimte die de Opstanding voor ons kan zijn. Ze staan met zijn allen om die ruimte heen.

Bij de schikking

Net als in de lezingen bij de vierde zondag staat ook op eerste paasdag 'het zien' centraal. Jezus leeft, hij is zichtbaar, herkenbaar en tastbaar! Ook in deze schikking wordt de stip het oog, de pupil. Rond het oog ontstaat een krans van kleinere 'ogen': glazen flesjes met een kleine witte Gerbera. Het weefsel is levend geworden door de bloesemtakken.

Hulpmaterialen

- twaalf kleine glazen flesjes
- waterbuisjes voor de bloesemtakken

Gereedschappen

- snoeischaar
- draadschaar
- mes

Plantaardige materialen

- twaalf Germini
- bloesemtakken

Werkwijze

- Hang 12 glazen flesjes rond de stip (structuur van de klok).
- Bevestig waterbuisjes achter het weefsel voor bloesemtakken.
- Doe water in alle waterdragers en plaats de bloemen en bloesems.

De bijbelteksten zijn gekozen uit het Oecumenisch Leesrooster.
De theologische vertaling van die teksten zijn overgenomen uit de liturgiegids 'Sta op!' van Kerk in Actie.
Meditatieve teksten: Door-Elske Cazemier, Verbindend specialist
Dienstenorganisatie Protestantse Kerk in Nederland

De ontwerpgroep Symbolisch Bloemschikken bestond uit: Charlotte Kwak, Corine Overweg-van Willigen, Anneke de Boer en Hanneke Maassen
Arrangeurs: Anneke de Boer, Willy Faber-van Dijk en Hanneke Maassen
Projectleider (idee-uitwerking en ontwerp): Hanneke Maassen
Fotograaf: Jan van de Lagemaat
Fotolocatie: Bethlehemkerk, Arnhem
Vormgeving en eindredactie: Miranda Ockerse

Met dank aan Eije Faber voor het timmerwerk en de technische ondersteuning.

Protestantse Kerk

info@protestantsekerk.nl; (030) 880 1880
Maandag tot en met donderdag: van 09.00 – 21.00 uur
Vrijdag: van 09.00 – 16.00 uur